T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/290
KARAR NO : 2024/420
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 01/10/2008 tarihi öncesinde, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacının, tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ilişkin yaptığı başvurunun reddine dair kurum işleminin iptali ve ödenen bedelin yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un101. maddesi kapsamında, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. B.
Vekili : Av. N. Y.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilineakciğer kanseri teşhisi konulduğunu ve kanser tedavisi gördüğünü, tedavisinde "..." etkin maddeli ilaçların kullanıldığını, müvekkilinin, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına başvurarak "..." etkin maddeli "..." isimli ilaç bedelinin karşılanmasını talep ettiğini, ancak Kurumun talebi reddettiğini belirterek, ilacın bedelinin tedavi süresince kesintisiz olarak davalı kurum tarafından karşılanmasına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı SGK vekili cevap dilekçesinde; davaya konu uyuşmazlığın çözümünde, görevli mahkemenin idare mahkemeleri olduğunu, bu itibarla görev itirazında bulunduklarını, bu kapsamda davanın öncelikle yargı yolu nedeniyle ve esastan reddine karar verilmesi gerektiğini savunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **İzmir 16. İş Mahkemesi 05/04/2024 tarih ve E.2024/79, K.2024/200 sayılı kararı**ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli, mahkemelerinin ise görevsiz olduğu gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"...Tüm dosya kapsamının bir bütün olarak değerlendirilmesi neticesinde; dava, niteliği itibariyle davacının tedavisinde kullanılan ilaç bedelinin Kurumca karşılanması istemine ilişkindir. Davacının 2022 sayılı yasa(yeşil kart) kapsamında olduğu, 5510 sayılı Yasanın 60/c-3 maddesi kapsamında sağlık sigortası hükümlerinden yararlandığı, bu itibarla davaya konu olan talebin, ne 506 sayılı Kanun, ne 1479 sayılı Kanun ne de 5510sayılıKanun'dauygulamayeribulunmamakta olup, yasal dayanağının 2022 sayılı Kanun hükümleri olduğundan davaya konu uyuşmazlığın çözümünde, görevli mahkemenin idare mahkemeleri olduğu, davanın İdari Yargı'da açılması gerekirken mahkememizde açılmış olduğu, yetkili ve görevli mahkemenin İdare Mahkemeleri olduğu anlaşılmakla HMK 114/1-b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekmiş olup aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.*
>
> *HÜKÜM:Yukarıda açıklanan nedenler;*
>
> *1-HMK 114/1-b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın USULDEN REDDİNE,..."*

4. Davacı vekili aynı hukuki gerekçelerle, Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün 04/04/2024 tarih ve 93152932 sayılı *"ilaç bedellerinin kurumca karşılanamayacağına"* ilişkin idari işleminin iptaliistemiyleidari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdariYargıda

5. **Bursa 3. İdare Mahkemesi 10/05/2024 tarih ve E.2024/652 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için

Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinin kararına kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesinden de görüleceği üzere, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce memur ve diğer kamu görevlileri ile bunların hak sahiplerine ilişkin olarak tesis edilen işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı yerinde, bunlar dışında kalan sigortalılar ve bunların hak sahipleri hakkında tesis edilen işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların ise adli yargı yerinde bulunan yetkili iş mahkemelerinde çözümleneceği anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, davanın idari yargı yerinde görülebilmesi için, davacının 5510 sayılı Kanuna 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında memur, diğer kamu görevlisi veya bunların hak sahibi kapsamında olması gerekmektedir.

Olayda ise, davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında iştirakçiliğinin bulunmadığı, 01/07/1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında I Kanun hükümlerine göre aylık aldığı ve genel sağlık sigortalısı sayıldığından, tedavisinde kullanılan ilacın bedelinin karşılanması talebinin reddinden doğan ve 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunan dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün anılan Kanunun 101. maddesi uyarınca İş Mahkemelerinin görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır..."

6. Bursa 3. İdare Mahkemesi 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasını ve adli yargı yerinde açılan davanın konusuna ilişkin bilgi ve belgeler ile adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren bir örneğini Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun*"Genel sağlık sigortalısı sayılanlar "* başlıklı 60. maddesininilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/38 md.)
İkametgahı Türkiye'de olan kişilerden;
a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;
1) (a) ve (c) bentleri gereğince sigortalı sayılan kişiler,
2) (b) bendi gereğince sigortalı sayılan kişiler,
b) İsteğe bağlı sigortalı olan kişiler,
c) Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılmayanlardan;
...
3) 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler,
....
genel sağlık sigortalısı sayılır..."

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

9. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

B. Yargı Kararı

10. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal

Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmekte ise de, dava konusuna ilişkin bilgi ve belgeler ile adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren bir örneğinin dosyada bulunduğu, bu nedenle adli yargı dosyasının istenilmediği ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raporter-Hâkim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, kanser tedavisi görmekte olan davacının, tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ilişkin yapmış olduğu başvurunun reddine dair Bursa Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının E-49784982-118.05.01-93152932 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

14. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

15. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

16. Somut olayda davacının,5510 sayılı Kanun'un 60. Maddesinin birinci fıkrasının c bendinin 3. alt bendi kapsamında sigortalı olduğu, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetlerinin bulunmadığı ve 5510 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinin ikinci fıkrasındaki hükmün uygulama alanının bulunmadığı gözetildiğinde,tedavisi için reçete edilen ilacın parasının davalı idare tarafından ödenmesi istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme uyarınca görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 3. İdare Mahkemesininbaşvurusunun kabulü ile, İzmir 16. İş Mahkemesinin 05/04/2024 tarih ve E.2024/79, K.2024/200 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması

gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 3. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İzmir 16. İş Mahkemesinin 05/04/2024 tarih ve E.2024/79, K.2024/200 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN